№ 64 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: פּיעטריקאָווער 16.
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57, פון אַדמיניסטראַציע 47

מיטוואָך, י"ב אדר ב' תרפ"ז || 16 marca 1927 r. || צוואַנציגסטער יאָהרגאַנג.

פּרוּב פון רעגירונג צו ליקווידירען דעם שטרייק זיך ווידער נישט איינגעגעבען.

ווידער דעלעגירט קיין לאָדז רעגירונגס-פאַרשטעהער

(ר) נעלמען 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג געגען נאָכמאָל געקומען קיין לאָדז רעגירונגס-הויפּט-אַרבייטס-אינספּעקטאָר ה' קלאַס און דער דעפּאַרטאַמענט-דירעקטאָר פון אַרבייטס-מיניסטעריום ה' אַלעקסאַנדער, מיט אויך אַ דעלעגאַט פון האַנדעלס-מיניסטעריום. פרי פון דאָס נט צו מאַכען אַ אַרויף אויף צו ליקווידירען דעם שטרייק אויפ'ן גרונד פון אַ רייה קאָנקרעטע פאָרשלאָגן.

פון אַמפּערנישען צווישען די אונדזרים — מרינעלער — אַרבעטלעריען און דער רעגירונג — נור זיי האָבען געגומען און אַלט, אַז עס איז פאַרהאַן אַ קאָמפּעטענציע אַרבייטער, וועלכע פערדינען זעהר וועניג און בי מיטען בעקומען אַ הוספה אין דער חודש פון אַ האַלב פון 6½ פּראָצענט.

נאָכדעם האָט געגומען אַ וואָרט ה' קלאַס, וועלכער האָט אָנגעוויזען, אַז ער איז געווען זעלבער, דאָס די אונדזיסטריעלער וועלען קומען מיט אַ בעסערער בשורה אויף די קאָנפערענץ, ווייל זיי עס שמעלט זיך אַרויס, שטעהען די אַרבייטער מער סאָלידאַריש אין זייער קאַמף און ס'איז אויסגעשלאָסען, אַז אַזאַ אַ הוספה וועלען זיי צוערעמען צו דער אַרבייט.

צום סוף איז בעשלאָסען געוואָרען אַפּצוהאַלטען הייגט מיט די אונדזיסטריעלער אַ צווייטע קאָנפערענץ, וועלכע וועט זיין געווידמעט צו בעטראַכטען די אַנקעטע, וועלכע די רעגירונג האָט געשמעלט די אונדזיסטריעלער צו ענטפערען.

פראָפ. פעראייגען פערבעסטען די אַרבייטער-דעפּוטאַטען קיין לאָדז.

(ר) די פערוואַלטונג פון די אַרבייטער-פעראייגען האָבען אַרויסגעשיקט קיין וואַרשע טעלעגראַמען צו די אַרבייטער סיים-דעפּוטאַטען זיי זאָלען קומען קיין לאָדז, פרי אָנטייל צו נעמען און די קאָנפערענצען מיט די רעגירונגס-דעלעגאַטען.

הכנות אַרויסצורופען דעם גענעראַל-שטרייק.

(ר) רעדוטיל איז געלעגען אין לאָטאַל פון פילישען האַנדעלס-אָנגעשטעלטען פערבאַנד פאַרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון דער צווישען-פערבאַנד-קאָמיסיע. ס'האָבען אָנגעוועזענען פערטרעטער פון אַלע 3 אַרבייטער-פעראייגען, מייסטער-פער-אייגן און יידישע און קרוסטלעכע האַנדעלס- און בייראָ-אָנגעשטעלטע פער-אייגען.

נאָך אַ לענגערער דיסקוסיע איז בעשלאָסען געוואָרען צו

צו פערשאַרפען דעם שטרייק

דורך אַרויסנעמען פון די פאַבריקען אַלע הילפס-אַרבייטער, וועלכע דער שטרייק האָט נאָך נישט אַרומגענומען, ה. ה. די סטרוזשעס, פאַרטיערען, הייצערס, פורמאַנעס א.ז. אַנדערע.

חוץ דעם איז בעשלאָסען געוואָרען צוגיי-פיר'ען אויף הייגט אַ קאָנפערענץ פון די פערטראַלטונגען פון די אַרבייטער-פעראייגען און די קאָנפערענצען מיט די רעגירונגס-דעלעגאַטען.

שטרייקענדע טעקסטיל-אַרבייטער אין פאַביאַניץ בעקומען שטיצע פון מאַגיסטראַט.

(ר) אויף דער נעלמינער זיצונג פון שטאָט-ראַט אין פאַביאַניץ איז אויפ'ן פאָרשלאָג פון שטאָט-ראַט-פּרעזעס, סיים דעפּוטאַט שטשעדראָווסקי, אָנגענומען געוואָרען אַ בעלוט, אַז צוליב דעם דו'י ערנערן טעקסטיל-שטרייק זאָל אויפ'ן חשבון פון דער שטאָט אַרויסגעבען ווערען אומזיסטע מיטאָגען פאַר די מאָנער בעדערפטיגע שטרייקענדע אַרבייטער.

פערזאַמלונג פון פאַבריקס-דעלעגאַטען.

(ר) נעלמען אויסגעד אין ווידער פאַרגעקומען אַ פערזאַמלונג פון די פאַבריקס דעלעגאַטען, אויף וועלכער ה' וואַלטשאַק האָט רעפערירט וועגען דער לאַגע, אַז ווייגערונג, אַז ס'איז גאַרנישט לען סוף, דאָס די אונדזיסטריעלער ווילען בי דעם שטרייק רעד ווערען, דורך בעקומען פאַר שידענע חנחות בי דער רעגירונג, ווי נידריגער מאַכען דעם צאָל-טאַריף, באַהן פּראַצאַ אַזאַ, ווי ס'שטעלט זיך אַרויס. איז צווישען אַ רייה פאַרערונגען צי דער רעגירונג אויך פאַרהאַן אַ פאַרערונג צו פערלענגערן דעם אַרבייטס-טאָג אויף 9 שעה.

דערביי נים דער רעגער אויבער. אַז וועגען די פאַרערונגען פון די אונדזיסטריעלער ווען דער מיניסטער-ראַט הייגט אָפּהאַלטען אַ בעראַטונג.

אין זיין ווייטערדיגער רעדע האָט ער אויפגעגעבען אַ בעריכט פון דער זיצונג פון דער צווישען-פערבאַנד-קאָמיסיע, וועלכע האָט צוגעגעבען אַ בעראַטונג.

אַרעסטען פון מיטגלידער פון די שטרייק-קאָמיסיעס.

די פעראייגס-דעלעגאַציע האָט אונטערגעזוכט וועגען דעם עניין בעם רעגירונגס-קאָמיסאַר אוזשיצקי, פּאָליציי-קאָמענדאַנט ניעדזשעלסקי און סטאַראַסטאַ פון לאָדער פּאַוויאַט ה' דזרדזעלעווטש און עס האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז די רעגירונגס-אָרגאַנען האָבען קיין שום בעשלוס דער פאַליציי נישט געגעבען און די פאַליציאַנטען האָבען דאָס געטון אויף אַנגעגער אחריות. וועגען דעם וועט אַרויסגעהערט ווערען אַ'.

עקספּאַרט פון טעקסטיל-סחורות ליידט צוליב'ן שטרייק.

(ע) אין אַנהויב פעברואַר איז דער עקספּאָרט פון טעקסטיל-סחורות געווען כמעט אויפ'ן אויסברוך פון שטרייק האָבען אַ סך פאַבריקאַנטען נישט געהאַט קיין סחורות אויפ'ן לאַגער און נישט נעמען אויסצוהערען די אויסלענדישע בעשטעלונגען.

צו קיין בעסער-אַרבייטער-שטרייק וועט נישט קומען.

(נ) נעלמען אויסגעד אין אין יידישען בעקער-מייסטער-פעראין פאַרגעקומען אַ גרויסע פערזאַמלונג געווידמעט די פאַדערונגען פון די בעקער-אַרבייטער אין אַ גענעראַל-שטרייק אין לאָדז און אומגעגעגנד.

ס'איז אויך בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צו דער קאָמאַנדאַ פון פרעוואַלונג פון דער לעשערלעשער, אַז די אינטערעסירטע אַרבייטער זאָלען אַרויסגעבען אַ בעראַטונג אַז דער אַרבייטער-אַרבייטער, ווייל אויב בין הייגט 6 אויגוסט וועט די פראַגע נישט ווערען ערלעדיגט, דאַרף די כסנה אין הייגט זאָלען די בעקער-אַרבייטער מאַרפען די אַרבייט.

די בעקערי-בעזיצער האָבען אויפגעגעבען דער פערוואַלטונג דאָס רעכט אינטערעסירטע אַרבייטער מיט די אַרבייטער אין לויט אויחר אייגען צו האַנדלען וואָס נונסטיגער פאַר די בעקער-מייסטער.

הייגט בייטאָג קומט פאַר אַ נעמונג אַזאַ קאָנפערענץ מיט'ן אַנטייל פון אַרבייטס-אינספּעקטאָר.

צו קיין שטרייק און די בעקערייען וועט וואַהרשיינלעך נישט קומען.

שמחת פורים און מתנות לאביונים צוזאַמען

קאָנט איחר מקיים זיין אויב איחר וועט קומען שושן-פורים ד. 19/3 אין פילהאַרמאָניע אויף דעם גראַנדיעזען

פורים-באַל לטובת „לינת הצדק"

דער דאָזיגער פורים-באַל ווערט געפיערט אונטערן נאָמען

אַ נאַכט אין שושן הבירה

2 אַרקעסטערס. מעהרערע אַטראַקציעס גליסס-ראַד און אַ סך אַנדערע איבערראַשונגען.

דער דאָזיגער באַל זאָל לעגען דעם גרונדשטיין אויף אַ סאַמאַכאַר פאַר דער נאַכט-פּאַגאַטאָוויע.

יעדער דאַרף געדענקען, אַז קומענדיג אויף דעם דאָזיגען פורים-באַל, האָלפט ער דערמיט צו דער אין אונזער שטאָט טימפּאַטישער אינסטיטוציע צו עקזיסטירען און זיך צו ענטוויקלען, און אַזוי אַנאָך צו רעטען עוויגנדיגע מענשען, און אפשר אַמאָל זיך אַליין.

בילעטען איז שוין צו בעקומען אין לאָקאַל פון פעראין, ציגעל-גאַס 53, און אין'ם אָוונד פון באַל בי דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

שלח-מנות פאַרן יידישן יתום

אין געלד אָדער סחורות און פּראָדוקטען איז מחויב צו געבען יעדער יוד.
דעריבער גיב, ווען מען וועט זיך צו דיר וענדען. אויב מען וועט זיך צו דיר נישט ווענדען — גיב אַליין.
שפּענדען ווערען אָנגענומען בי:
בר. קלעצקי, פּיעטריקאָווער 51 און בי דער פירמע הימעלפאַרב פּיעטריק. 82

Dr. Różaner
ספּעציאַליסט פאַר הויט-וענעריש קראַנקהייטען
און מענער-שוועכע.
האַלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען און דיאַטערמיע
דזיעלנא 9, טעל. 28-98.
צוריקגעקעהרט
פון 8—10, 5—8. פרויען 3—4.

Ält. Kaufmann (Manufaktr.)
mit eig. Laden u. Einrichtg. sucht s. d. Übernahme ein. Filiale oder Fabriklg. wieder zu betätigen, Kaution in wertbest. Sicherheit (Grundstück) vorhanden, Gef. Offert. unt. „Pommerrellen" 1927" an der Admin. d. Zeitung zu richten.

Dr. med. Ludwik Rapeport
P. Narutowicza 25 (דזיעלנא) Tel. 44-10
ספּעציאַליסט פאַר נירען-, בלאָז- און האַרן-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 1—2 און פון 4—7 אָוונד.

J. Karmazyn צאַהן-אַרצט
פאָלודניאָווא 2
נעמט אָן פּאַרזענלעך. ספּעציאַליסט פאַר ווייסע און קינסטליכע צייטן אָהן גומען. בייטן בעשטעלען קינסטליכע צייטן-וואָרצעל און קראַנקע צייטן-בעזייטיגונג—גראַטיס.

דרינגענדע טעלעגראַמע !!!

נעכטען אין לעצטען טאָג פון ציהונג פון דער V-טער קלאַס פון דער 14-טער פּוילישער סלוכה לאָטעריע איז אַרויס

די פּרעמיע 302.000 זל.

אויפ'ן נומער 42.630

ביי דער גרעסטער, גליקליכסטער און עלטעסטער קאָלעקטור

Izrael H. Litman,

Łódź, Piotrkowska 32 (róg Cegielnianej) Tel. 44-27.

אויך זענען בי מיר געפאַלען פאָלגענדע געוויגנען: 50.000 זל. אויפ'ן נומ' 72888, 5.000 זל. אויפ'ן נומ' 42615, 3.000 זל. אויפ'ן נומ' 43174, 1.000 זל. אויפ'ן נומ' 42614, 1.000 זל. אויפ'ן נומ' 41.065 אין מערב. אנד.

בעט.: לאָסען צו דער 1-טער קלאַס פון דער 15-טער פּוילישער סלוכה-לאָטעריע זענען דאַרט שוין צו בעקומען. כל הקודם זכה. מיר ראַטען צו בעזאָרגען זיך מיט די לאָסען ביי אַמשנעלסטען.

פראטעסטען פון די נאציאנאלע מינדערהייטען געגען די פלענער פון דער אסימילאציע-קאמיסיע ביים סיים.

גרעשטארבען פויל נאטאן.

ב ע ר ל י ן, 15. מערץ (טעלעגר. דורך יט"א) חיינט איז דאָ געשטאָרבען פון א האַרץ-שלאג אין עלטער פון 70 יאָהר פויל נאטאן.

שוואַרצבארד ווידער אמאל אויסגעפאַרשט געוואָרען.

פ אַ ר י ז, 15. מערץ. (טעלעגראַפיש דורך יטא) נישט קוקנדיג דערויף, וואס דיר אויספאַרשונג אין שוואַרצבארד-פראַצעס אין אפיציעל ערקלערט געוואָרען אין אַלס פערגעניגט, האט דער אויס-פאַרשונגס-רוכטער ווידער אמאל אויסגעפאַרשט שוואַרצבארד'ן וועגען די דאָקומענטען, וואס זענען געפונען געוואָרען אין זיין וואוינונג בעת דער רעוויזיע נאַכ'ן מאָרד.

וויסענשאַפטליכע ארבייטען

וועגען דער געשיכטע פון יודען איז פוילען.

די בעקאַנטע וויסענשאַפטליכע צייטשריפט אין דייטשלאַנד „מאָנאַטסשריפט פיר געשיכטע אונד וויסענשאַפט דעס יודענטומס" הויבט אָן צו פערעפענטליכען „נעזעלשאַפט צו פערדערונג דער וויסענשאַפט דעס יודענטומס", וואָס פייערט איצט דעם יובל פון איהר 25-יאָהריגע עקזיסטענץ און וועפענט אָרגאַן איז די „מאָנאַטסשריפט" בעקומען די צייטשריפט בחנם און א חוץ דעם קאָנען זי בעקומען צו ערמעסיגטע פרייזען אַלע וויסענשאַפטליכע פובליקאַציעס פון דער געזעלשאַפט וועפענס אַזאַל איז זעהר גרויס. דער מיטגלידס-בייטראַג איז צוויי האַלב דאָלאַר א יאָהר. מעלדונגען פון נייע מיטגלידער ווערען אָנגענומען פון די פערטרויענס-מענער פון דער געזעלשאַפט, פון דר. א. שטראַסבערגער, לודז, פאַבריקע 91 אדר קאָנגרעס-פוילען הרב פראָפ. דר. ל. לעפּצערג, קראַקע, ליצקע 10.

די רעגירונג וועט ארויסטרעטען מיט אַן אייגענעם פראיעקט פון ענדערן די וואַהל-ארדינאַציע צום סיים

ו אַ ר ש אַ, 15. מערץ. (טעלעפאָנישע) הייסט פאַרמוטעט אין פאַרגעקומען א זיצונג פון דער קאָנסטיטוציע-קאָמיסיע פון סיים. אין דער זיצונג האָבען זיך שוין הייסט בעטייליגט די פאַרשטעהער פון די לינקע און פון די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען. וועלכע האָבען זיך, ווי בשוואוסט, בעת די פריהערדיגע זיצונגען נישט בעטייליגט צלם פראָטעסט געגען דעם ענדערלישען פראָיעקט צו ענדערן די וואַהל-ארדינאַציע.

די אָנגעמער-קאָמיסיע, וועלכע האט צו בעטראַכטען דעם ענדערלישען פראָיעקט אינצוגיפיהרען 2 קורסען אויף די קרעסען און צו פערקלענערן די צאָהל מאַנדאַטען אים סיים אויף 300 — איז פערגרעסערט געוואָרען און וועט אויפגעשטעלט פון 11 מיטגלידער, צוויישען וועלכע עס געפינט זיך אויך א פאַרשטעהער פון די איקראַאינער און דעם שרייבער פון די יודישע פאַקטאָרען.

נישט קוקנדיג דערויף, וואס די לינקע און די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען האָבען שוין צוריק אָנגעהויבען מיטצוארבייטען אין דער קאָמיסיע, האָבען זיך חיינט פערשפּרייט שמאַרקע קלאַגען אין סיים, אז די רעגירונג וועט נישט מסכים זיין ארויסצוגעבען דעם ענדערלישען פראָיעקט לויט א דערשקרעט פון פרעזידיום. דאַגעגען זאָגט מען, אז די רעגירונג ארבייט שוין אויפ אויס אַנ'אייגענעם פראָיעקט, לויט וועלכען קען 2 וואַהל-קורסען אויף די קרעסען וועלען נישט זיין.

ווייטער האט זיך פערשפּרייט א קלאַנג, אז די איצטיגע סעסיע פון סיים זאָל בעטראַכטען דעם בודזשעט וועט גלייכען ווערען דעם 1. אַפּריל.

א געהערינע צאָהל רעפּוטאַטען, וואס זיין פאַרגעזעהען אין דער קאָנסטיטוציע-וועלען זיך נאָך פסח ווענדען צום מלוכה פרעזידענט, אז ער זאָל צוגיפיהרען א ספּעציעלע זיצונג פון סיים צו ערלייטערען די פראַגע וועגען ענדערן די וואַהל-ארדינאַציע צו די זעלבסט-פערוואַלטונגען.

מאַלמוטאַ אין פאַרגעקומען א זיצונג פון סעניאָרען-קאָנווענט, אויף וועלכען דער מאַרשאַלעק ראַטאַי האט זיך ארויסגעזאָגט, אז די אויטאָריטעט סעסיע פון סיים דאַרף זיך שוין פערנעמען מיט די פראָיעקטען וועגען ענדערן די וואַהל-ארדינאַציע.

די נאַהענטסטע זיצונג פון סיים וועט פאָרקומען דעם 22. מערץ.

אונטערהאַנדלונגען וועגען א הלואה פאַר פוילען אין אמעריקע וועלען זיך ענדיגען סוף חודש.

ו אַ ר ש אַ, 15. מערץ. (טעלעפאָנישע) די סאוויעטישע טעלעגראַפען-אַגענטור ברענגט א ידיעה פון ניו-יאָרק, אז די פוילישע אונטערהאַנדלונגען מיט די אַמעריקאַנער פינאַנסיסטען וועגען א הלואה האָבען זיך געענדיגט מיט גאַנישט צוליב דעם, וואס די פוילישע רעגירונג האט נישט געוואָלט מסכים זיין צו דער פינאַנציעלער קאָנטראָלע, ווי עס האָבען געפאָדערט די אַמעריקאַנער. דאָס פוילישע פאָלק האָט אויפגעהערט א קורצע דיסקוסיע אויבער דער דעזאָלאַרעאַציע.

דער ענדעקישער דעפּוטאַט קאָזלאָווסקי האָט געהאַלטען אַנ'אַנטסעטזיכע רעדע, ארויסזאָגענדיג זיך, אז די דעזאָלאַרעאַציע איז א געוואָהנלעכער פאַלגיסטיש שעד שאַנטאַזש (?) פון יודישען קאַפּיטאַל דער פאַרשטעהער פון פ.פ.ס. דעם פרעגער. האט אויך נישט פערגעסען אָפּצורעכען זיך מיט'ן יודישען „קאַלאַ" און צו שטערען דעם „שלום בית" צווישען די מינדערהייטען, אנווענדונג, אז צוויי שען די פאַסטלאַטען פון קאַלאַ און פון די פלאַווישע מינדערהייטען איז פאַרהאַן א גרויסער אונטערשיד, און דער צייט, וואס די אויקראַאינישע פאַסטלאַטען — פשט'עלט זיך דער פעסטישער רעפּוטאַט — האָבען אַנ'אונטערעם פאַר דער דעמאָקראַטיזירונג פון די זעלבסט-פערוואַלטונגען — זענען די יודישע פאַסטלאַטען אויסען צו דערהאַלטען דאָס בוז אויצטיגע רעאַקציאָנערע וואַהל-רעכט און גאַליציען, וויל דאָס נוט די יודען און די שטעט בעזונדערע פרוויליגיעס (!). די ארבייט פון די יודישע פאַרשטעהער, חקרנ'ס זיך ווייטער דער פעפעסאַוויץ פראַגען, איז נאָר אויסען א פאַליטישע שפּעקולאַציע צו שטערען די ארבייטען פון דער קאָמיסיע.

טענדענץ צו באַיקאָטירען

די שטאַט-ראַט-וואַהלען אין ירושלים.

ירושלים, 15. מערץ. (טעלעגראַפיש דורך יטא) לויט א פערעפענטליכונג אשר אַפיציעלער בעקאַנטמאַכונג פון דער רעגיערונג זאָל דער צווייטער אין ירושלים'ער שטאַט-ראַט לויט דער נייער וואַהל-ארדינאַציע זיין אויפ'ן סמך פון א קורצען-סיסטעם.

לויט דער בעקאַנטמאַכונג זאָלען ארבייטן אין שטאַט-ראַט 5 מיטגלידער, 4 יודען א.ו 3 קריסטען.

אין די יודישע קרייזען הערשט א טענדענץ צו באַיקאָטירען די וואַהלען, אויב די צאָהל יודען זאָל נישט פערגרעסערט ווערען.

סאוויעט-פוילישע געזעלשאַפט

צו עקספּאַרטירען לאדז. סחורות אויפ'ן ווייטען מזרח

(א) אונאַפהענגיג דערפון, וואס עס אַקזיסטירט א סאוויעטיש-פוילישע געזעלשאַפט „פאַלראַס", אין די סאוויעטישע האַנדעלס-פאַרשטעהערשאַפט ארויסגעטרעטען מיט א פראָיעקט צו ערונען א געמישטע עקספּאָרט-געזעלשאַפט ארויסצוגעבען לאדזער סחורות אויפ'ן ווייטען מזרח.

אין די האַנדעלס-קראַיזען האָלט מען, אז די סאוויעטען ווילען אויא געזעלשאַפט גרונדען דערפאַר, ווייל זיי זענען אויסען צו פעקעפען דעם ענגלישען האַנדעל אין מאַנגאַליען, מאַנדזשוריען און לינא.

פאַר דעם 8-טען ציוניסטישען לאַנ-דעס-צוזאַמענפאַהר אין פוילען.

די טעג איז פאָרגעקומען די ערשטע זיצונג פון דער הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע צו דעם אַכטען ציוניסטישען לאַנדעס-צוזאַמענפאַהר, וועלכער איז בעשטימט געוואָרען אויף דער לעצטער סעסיע פון'ם ציוניסטישען פאַרטיי-ראַט. אין דער קאָמיסיע זענען אויסגעוועהלט געוואָרען די חברים: ל. לעוויטע, י. גרינבוים, א ריפּטין, ש. שוויף, מ. י. פרידד און י. יעפעלזון; אַלס פערטרעטער: י. גראַוויצקי און א. צייטלין.

ה' ל. לעוויטע עפענט די זיצונג און רעפערירט וועגען דעם טעמען און וואַהל-דעכט צום צוזאַמענפאַהר. צוליב דער אַרשעהענדער זיצונג פון'ם אַקציאָנס-קאָמיטעט אין מאַי, קען דער צוזאַמענפאַהר, צוליב דער פערשעהענדער זיצונג פון'ם אַקציאָנס-קאָמיטעט אין מאַי, קען דער צוזאַמענפאַהר פאַרקומען ערשט אין יוני.

נאָך א קורצער דיסקוסיע, ווערט די פאָנפערענץ בעשטימט אויף דעם 5, 6, און 7 יוני ה. י.

בעהאַנדליג אין בעטראַכט, אז דער איינהייטליכער שקל, וואָס איז איינגעפיהרט געוואָרען דורך דעם לעצטען ציוניסטישען קאָנגרעס מאַכט אונמעגליך מעטטצושטעלען די פאַרשיי-אָנגעהעריגקייט פון די שוקלים, האָט די וואַהל-קאָמיסיע בעשלאָסען, אז וואַהל-רעכט צום 8-טען צוזאַמענפאַהר וועלען האָבען נור די חברים, וועלכע בעזיצען א אַפיציעלע מיטגלידס-קאַרטע, ארויסגעגעבען פון'ם צענטראַל-ביורא פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע אין פוילען. דערבייטער ווערט אויף די הויפּט-וואַהל-קאָמיסיע אַלע אַלגעמיינע ציוניסטען תיכף צו רעגיסטרירען זיך, אַלס אַפיציעלע מיטגלידער פון דער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. צו דעם צוועק מוז יעדער חבר ארייננשיקען א דעקלאַראַציע און 2 לאָטעס, אַלס ערשטע ראַטע, און דערפאַר וועט ער בעקומען א מיטגלידס-קאַרטע און א שקל.

די וואַהל-קאָמיסיע מאַכט אויך אויפמערקזאַם, אז דער 15-טער ציוניסטישער קאָנגרעס וועט פאָרקומען אין סעפּטעמבער ה. י. און אַזוי ארום וועט די 8-טע לאַנדעס-קאָנפערענץ האָבען זעהר א וויכטיגע צעדמעשונג. אַלע חברים מוזען זיך בעמיהען, אז דער צוזאַמענפאַהר זאָל ווי געהעריג רעפּרעזענטירען די קראַפט און די מעינונגען פון די ברייטע ציוניסטישע מאַסען אין פוילען.

ברוך פון רבי ר' חיים אשר'ל

צו זיין עלטסטען ברודער איז ראַדאַשיץ

(מכוח דעם בית-דין וועגען דער רבי'סטזוא.

דער רבי ר' חיים אשר'ל שליט"א האט אין שוילית מיט'ן אַפּעל פון זיין עלטסטען ברודער, דעם ראַראַשוצער רב, מחה א שלום, געלמען אַוועקגעשיקט מיט אייגענעם פון די ראַראַשוצער סטורבים א ברוך צו זיין ברודער דעם ראַראַשוצער רבעי'ן. דער אינהאַלט פון ברוף ווערט געהאַלטען שטרענג געהיים.

אין די קרייזען פון רבי'נס סטורבים שטעכט מען, אז דער רבי ר' חיים אשר'ל איז שטאַרק געגוינט צו א שלום מיט זיין עלטסטען ברודער הרב ר' ישראל יוסף שליט"א. אין דעם ברוף האט ער זיך מוחל געווען אין שוילית מיט'ן אַפּעל פון זיין עלטסטען ברודער, דעם ראַראַשוצער רב, מחה א שלום, געלמען אַוועקגעשיקט מיט אייגענעם פון די ראַראַשוצער סטורבים א ברוף צו זיין ברודער דעם ראַראַשוצער רבעי'ן. דער אינהאַלט פון ברוף ווערט געהאַלטען שטרענג געהיים.

אין די קרייזען פון רבי'נס סטורבים שטעכט מען, אז דער רבי ר' חיים אשר'ל איז שטאַרק געגוינט צו א שלום מיט זיין עלטסטען ברודער הרב ר' ישראל יוסף שליט"א. אין דעם ברוף

פון קרן-קימת לישראל.

לעהרער-פערזאַמלונג.

חיינט מיטוואך מינקעליך 4 נאָכמיטאָג קומט אַפּאַר אין לאָקאַל פון קרן-קימת לישראל (צענטראַלניאַנע 4) א לעהרער-פערזאַמלונג מיט דער בעטייליגונג פון בעקאַנטען העברעאישען שריפטשטעלער ה' נתן ביסטריצקי פון א"י.

אכטונג
פריזיערס!
סעלניש וואסער 4.25 זל. אסילא.
בלומען-וואסער 4.25 זל. אסילא.
וועזשעטאל 3.50 זל. אסילא.
ראזיר-זייף Pixin 7.80 זל. אסילא
אלץ בעקומט איהר אמעריקאנער
נאר אין דער פערפומעריע פון
י. דרוקער
11 זאוואדזקא 11

א פערזאַמלונג אין התאחדות.
מאָרגען דאָנערשטאָג 9 אָוועד קומט אַפּאַר אין לאָקאַל פון התאחדות, שענקעוויטשא 3/5 א רעפעראַט פון ה' ביסטריצקי פון א"י אויף דאָס טעמע „די ארבייטער קולטור אין א"י".

לעזט, אבאנירט
— דאס —
„לאדזער טאגעבלאט"

זאל פילהארמאניע
היינט מיטוואך 8.30 אָוועד קומט אַפּאַר צום 1. מאָל אין פוילען א
גרויסער קאנצערט
פון בעריהמטען אַמעריקאַנער
Sz. Rjazancew
ארטיסט פון בעקאַנטען רוסישען טעאַטער „בלויער פויגעל"
אין פראגראם: רוסישע, העברעאישע, תימנישע, יודישע פאָלקס-לידער, חסידישע נגונים, ווי אויך קאָמפּאָזיציעס פון קלאַסיקער.
בילעטען צו בעקומען אין דער קאַסע פון פילהארמאניע.

א שותף
מיט 30—40 אָוועד זלאָטיס
זוך איך צו א פראָספּעריערענדע דאָפּיהל, ליגענדע אין א גוטע געגעניד.
„MŁYN PAROWY"

עס קלינגט שוין איז גאנץ לאדז,
אז אַלע ארט ביטעס, פאַדאַניעס, רעסטאָרענס, אָפּעלאַציעס און אַלע געריכטס-פּיגאַנס-אַדמיניסטראַטיוע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אָמגעשטעלט, אָמגעלינגסטען און אָפּשנעלסטען ערלעדיגט אין ביורא
„פאַלאַניא" אַלעיא 1 מאַי 7.
וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנוויזונגען אין אַלע שטייער-אָנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שווייצער.
— איבערזעצונגען: האַנדעלס- און פריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, — פראָטעסטירט וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאַנען מיט אייגענע קאַסטען.
מיטגלידער פון פראָפעס-אָנעלע מעראַנען צאָהלען 25% ביליגער.

קוקאַן 76 №
אויף אומזיסטע
יורידישע עצות.
דער בעזיצער פון'ם דאָזיגען קופּאָן קען בעקומען אומזיסט יורידישע עצות דורכ'ן יורי-קאָנסול פון אונזער רעדאַקציע.
גילטיג היינט מיטוואך
ד. 16 מערץ פון 8—9 אָה.

Dr. med. Braun
ספּעציאַל-ארצט פאַר הויט-און וענערישע קראַנקהייטען
און מענער שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויסאַל)
23 פאַלודניאַווא 23
טעל. 40-26
נעמט אָן פון 9—11 און פון 5—8 ד. אָוונט

Dr. L. LEWITAN
31 (דלוגא) גדאַנסקא
נעמט אָן בלוי זיך אין קאַבינעט פון 9—11 און 4—6.
מיט אויך וויזיטען אַהיים
צו קליניק-פּריוועט.

Dr. Prybulski
25-38 טעלעפאָן 1 :—: זאוואדזקא
וענערישע תאר- און הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוועכע.
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האַר-אויסאַל) אויף רעגטען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 דאָמעס אָנ.און 4—8 :פון 6—8

קלישען
פון דרוקערייען, פּצרלאַנען, רעקלאַמען
פּעטיט פונט
GALWANO" PIOTRKOWSKA 101 TEL. 57-68
KLISZE

פלעגט די פיס!
PEDICURE
S. Łódzki, Trauguta 5 (Krótka), m. 10
ספּעציאַליסט צו בעזייטיגען היגער-אויגען און נעגעל אָן שמערצען.

ODEZWA

do wyborców Sędziów Handlowych m. Łodzi.

Niżej podpisane związki nawołują wyborców sędziów handlowych m. Łodzi, aby podczas dzisiejszych wyborów w gmachu Rady Miejskiej nie głosowali na listy tych wyborców, w których zostali ominięci przedstawiciele średniego kupiectwa, przemysłu i rzemieślników.

Centralne Stow. Kupców i Przem. Woj. Łódzk.—Piotrkowska 10
Centralny Związek Kupców i Przemysłowców—Południ. 15
Związek Konfekcjonerów—Konstantynowska 10
Związek branży obuwianej
Stow. Komiwojażerów Ł. O. H. P. Sienkiewicza 3/5
Stow. Fabrykantów Zachodnia 68
Stow. Fabrykantów Wyrobów Pończoszniczych, Andrzeja 14
Związek Drobnych Kupców Tow. Kolonjalnych, Cegielniana 15
Stow. Właśc. Składów Aptecznych, Piotrkowska 69
Centralny Związek Rzemieślników Żydów, Południowa 4
Związek Drobnych Kupców Handl. w halach, Ogrodowa 10
Związek Handlujących Owocami i warzywami, Zgierska 28
Związek Pośredników
Związek Rzeźników
Stow. Restauratorów i Właśc. Piwiarń
Stow. Majstrów Piekarskich
Związek Majstrów Krawieckich.

לאָדזער טאָגעבלאַט

רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע
פּעטרקאָווער 16. טעלעפאָן 14

דער רעדאַקטאָר נעהמט־אָן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישט צוריקגעשיקט.

ווענט: „Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

א מיליאָן יידען צופיל.

שוין עטליכע מאָל איז אונז אויסגעקומען צו האָרעוו פון פערשידענע בעזוכערס אין פּוילען, אַז די פּוילישע יידן געהאַלטען ווערען בלויז דורך עמיגראַציע. אַז לויט אַלע חשבונות מוז זיך אַ מיליאָן יידען ראַטעווען פון פּוילען. דאָס איינענע האָט איצט בעשטעטיגט אונזער חשובער נאַסטע יצחק גרינבוים. האַלטען מיר עס דעריבער פאַר נויטיג אַרויסצוזאָגן אַן אונזער ספק בנוגע דער דאָזיגער „מיליעכדיגער ציפער".

האָרום אונז, דאָ, איז אומבענרייַלעך, פאַרוואָס איז בײַ אַ בעפעלקערונג פון דרײַסיג מיליאָן מענשען, וואָס פּוילען פערמאָגט, דוסא אַ מיליאָן יידען צופיל? מענליך, נאַטירלעך, אַז פּוילען לײַדט פון איבער־בעפעלקערונג אויף אַ מיליאָן. פונוואַנען־זשע איז עס אָבער גערדיגען, אַז דער נאָענער מיליאָן פאַלט אויס דוסא אויף יידען? צי פיהרען די יידען אַן אָבגעשלאָסענעם חיי־משפחה־לעבען, וואָס לאָזט־צו די מעגליכקייט צו זאָגען, אַז אָט די חיי־משפחה קען נישט שפּיזען די גאַנצע יידישע בעפעלקערונג?

געוויס לאָזט זיך זאָגען: יידען פערנעמען זיך מיט אינדוסטריע, מיט האַנדעל, מיט מלאכות. איז די דאָזיגע צוהייגען איז זייער צאָהל צו גרויס. דערצו קומט די באַיקאָט־שטימונג, קומען די בענרענעצונגען אויפן געביט פון סחרים, קומט די אויסערע קאָנקורענץ און די טאַריפען, וואָס שוועבען דעם יידישען האַנדעל מיט דער אויסען־הילף, דערהויפט רוסלאַנד, וואָס איז געלעגען כמעט אויסשליסליך אין יידישע הענד.

דאָס איז אָבער נוגע בלויז דער אַלגעמיינער שלעכטער לאַגע, וואָס ווערט בײַ־מעמאָס דורך פערשידענע מיטלען. און אויב די דאָזיגע מיטלען ווירקען נישט פאַרוואָס, זשע איז אָנצונעמען, אַז אויב ס'וועט זיין מיט אַ מיליאָן יידען וועניגער, וועט שוין אַלץ זיין געענדערט צום גוטען „בעפעלקערונג" איז דאָך אַ בעוועגליכע זאַך. הייַנט האָט מען דעם מיליאָן אַרויס־נעפיהרט און שוין הייַנט האָט ער ווידער אָנגעהויבען אָנצוהאַסטען. און אַ מיליאָן מענשען האָנדערן דאָך נישט אויס אין אײַן טאָג, צי אין אײַן יאָהר. אײַדער אַ מיליאָן מענשען הלײַבען זיך אַריבער פון אָרט צו אָרט, דאַרף מען שוין הידער טראַכטען וועגען אַ נײַער אויפהאַנדערונג. און אויב נישט רעכענען אויף מײַן מעגליכקייט מיט דער צײַט צו פערבעסערען די יידישע לאַגע אין פּוילען, אויפ'ן אָרט, טאָ הי לאָנג וועלען אָנהאַלטען די מעגליכע לעבענס־בעדינגונגען פאַר די איבעריגע צוויי מיליאָן, וואָס דאַרפען נאָך הייַנט נישט עמיגרירען די אַלע אויסגערעכענטע סיבות, וואָס גראָבען אונטער די עקזיסטענץ־יסודות פאַר אײַן מיליאָן, גילטען דאָך אויך פאַר די איבעריגע צוויי.

און דערצו: איז וועמענס אינטערעס איז אָט די סאַנקציע, אַז איז פּוילען זענען טאַקי פאַרהאַן צופיל יידען? אַז אַזאַ סאַנקציע דינען הי אַ בעריכטי־גונג פון אַ סך אונאַנגענעמע פאָרפאַלן, וואָס טרעפען דאָרט אַזוי אָפט. אַז צופיל—מאַכען זיי דאָך טאַקי אַנג, ליגען זיי דאָך נאַטירליך דער „פאָלקס־צאָרן" אַ. אַז. ה.

דערפאַר איז עס אונז זעהר וויכטיג צו וויסען: הי אַזוי איז מען עס אין פּוילישע־יידישע סרײַזען נעסומען צו דער מײַנונג, אַז זיי זענען אַ מיליאָן צופיל און הי אַזוי קומט פרײַנד גרינבוים דערצו, די דאָזיגע בעהויפּטונג עפענטליך צו סאַנקציאָנירען?...

* * *

אָט דאָס זענען די אויספיהרונגען פון אַ לײַט־אַרטיקעל אין ניו־יאָרקער „טאָג" פון 18־טען פעברואַר ה. י.

קאָמענטאַרען זענען איבריג.

א מיליאָן יידען צופיל.

שוין עטליכע מאָל איז אונז אויסגעקומען צו האָרעוו פון פערשידענע בעזוכערס אין פּוילען, אַז די פּוילישע יידען געהאַלטען ווערען בלויז דורך עמיגראַציע. אַז לויט אַלע חשבונות מוז זיך אַ מיליאָן יידען ראַטעווען פון פּוילען. דאָס איינענע האָט איצט בעשטעטיגט אונזער חשובער נאַסטע יצחק גרינבוים. האַלטען מיר עס דעריבער פאַר נויטיג אַרויסצוזאָגן אַן אונזער ספק בנוגע דער דאָזיגער „מיליעכדיגער ציפער".

האָרום אונז, דאָ, איז אומבענרייַלעך, פאַרוואָס איז בײַ אַ בעפעלקערונג פון דרײַסיג מיליאָן מענשען, וואָס פּוילען פערמאָגט, דוסא אַ מיליאָן יידען צופיל? מענליך, נאַטירלעך, אַז פּוילען לײַדט פון איבער־בעפעלקערונג. אַז דער נאָענער מיליאָן פאַלט אויס דוסא אויף יידען? צי פיהרען די יידען אַן אָבגעשלאָסענעם חיי־משפחה־לעבען, וואָס לאָזט־צו די מעגליכקייט צו זאָגען, אַז אָט די חיי־משפחה קען נישט שפּיזען די גאַנצע יידישע בעפעלקערונג?

געוויס לאָזט זיך זאָגען: יידען פערנעמען זיך מיט אינדוסטריע, מיט האַנדעל, מיט מלאכות. איז די דאָזיגע צוהייגען איז זייער צאָהל צו גרויס. דערצו קומט די באַיקאָט־שטימונג, קומען די בענרענעצונגען אויפן געביט פון סחרים, קומט די אויסערע קאָנקורענץ און די טאַריפען, וואָס שוועבען דעם יידישען האַנדעל מיט דער אויסען־הילף, דערהויפּט רוסלאַנד, וואָס איז געלעגען כמעט אויסשליסליך אין יידישע הענד.

דאָס איז אָבער נוגע בלויז דער אַלגעמיינער שלעכטער לאַגע, וואָס ווערט בײַ־מעמאָס דורך פערשידענע מיטלען. און אויב די דאָזיגע מיטלען ווירקען נישט פאַרוואָס, זשע איז אָנצונעמען, אַז אויב ס'וועט זיין מיט אַ מיליאָן יידען וועניגער, וועט שוין אַלץ זיין געענדערט צום גוטען „בעפעלקערונג" איז דאָך אַ בעוועגליכע זאַך. הייַנט האָט מען דעם מיליאָן אַרויס־נעפיהרט און שוין הייַנט האָט ער ווידער אָנגעהויבען אָנצוהאַסטען. און אַ מיליאָן מענשען האָנדערן דאָך נישט אויס אין אײַן טאָג, צי אין אײַן יאָהר. אײַדער אַ מיליאָן מענשען הלײַבען זיך אַריבער פון אָרט צו אָרט, דאַרף מען שוין הידער טראַכטען וועגען אַ נײַער אויפהאַנדערונג. און אויב נישט רעכענען אויף מײַן מעגליכקייט מיט דער צײַט צו פערבעסערען די יידישע לאַגע אין פּוילען, אויפ'ן אָרט, טאָ הי לאָנג וועלען אָנהאַלטען די מעגליכע לעבענס־בעדינגונגען פאַר די איבעריגע צוויי מיליאָן, וואָס דאַרפען נאָך הייַנט נישט עמיגרירען די אַלע אויסגערעכענטע סיבות, וואָס גראָבען אונטער די עקזיסטענץ־יסודות פאַר אײַן מיליאָן, גילטען דאָך אויך פאַר די איבעריגע צוויי.

און דערצו: איז וועמענס אינטערעס איז אָט די סאַנקציע, אַז איז פּוילען זענען טאַקי פאַרהאַן צופיל יידען? אַז אַזאַ סאַנקציע דינען הי אַ בעריכטי־גונג אין מזרח־אייראָפּע? מען אַזאַ סאַנקציע דינען הי אַ בעריכטי־גונג פון אַ סך אונאַנגענעמע פאָרפאַלן, וואָס טרעפען דאָרט אַזוי אָפט. אַז צופיל—מאַכען זיי דאָך טאַקי אַנג, ליגען זיי דאָך נאַטירליך דער „פאָלקס־צאָרן" אַ. אַז. ה.

דערפאַר איז עס אונז זעהר וויכטיג צו וויסען: הי אַזוי איז מען עס אין פּוילישע־יידישע סרײַזען נעסומען צו דער מײַנונג, אַז זיי זענען אַ מיליאָן צופיל און הי אַזוי קומט פרײַנד גרינבוים דערצו, די דאָזיגע בעהויפּטונג עפענטליך צו סאַנקציאָנירען?...

* * *

אָט דאָס זענען די אויספיהרונגען פון אַ לײַט־אַרטיקעל אין ניו־יאָרקער „טאָג" פון 18־טען פעברואַר ה. י.

קאָמענטאַרען זענען איבריג.

קאַנפערענץ פון יוד. סטודענטען אין דייטשלאַנד.

אַ רעפעראַט פון בערל לאַטער וועגען דאָס אַרבייטענדיגע ארץ־ישראל.

פון אונזער קאָרעספּאָנדענט י. צ. לעווי (לײַפּציג).

זונטאָג, דעם 27־טען פעברואַר, איז פאָרגעקומען אין לײַפּציג, די 5־טע קאָנפערענץ פון די יידישע סטודענטען אין דײַטשלאַנד. צו דער קאָנפערענץ, זענען געקומען עטליכע דרײַסיג דעלעגאַטען פון אַלע אָרט גרופּען, און האָט אַרויסגערופען אַ גרויסען אינטערעס מצד אַלע יידישע אָרגאַניזאַציעס און יחידים וואָס אינטערעסירען זיך מיט דעם גורל פונם יידישען סטודענט. ס'זענען אָנגעקומען אַ רײַה שריפטליכע און טעלעגראַפישע ביגריסונגען, בעזונדערס, פון די יידישע סטודענטען־פערבאַנדען אין אויסלאַנד.

אין דעם אויספיהרליכען בעריכט וואָס דער עקזעקוטיוו האָט אָנגעגעבען וועגן אָנגעוויזען אויף די שווערע מניעות, וואָס זענען פערהאַן פאַר דעם יידישען סטודענטען־פערבאַנד אין דײַטשלאַנד וואָלכער האָט צו טון מיט אַ נישט בעשעדיגען מענשען־מאַטעריאַל. די צאָהל יידישע סטודענטען אין דײַטשלאַנד וועקסעלט זיך גאָר גיך, אַזוי, למשל, איז בשעת די לעצטע 2 — 3 יאָהר פער־שוואונדען עטליכע אָרגאַניזאַציעס וועלכע האָבען אויפגעהערט צו עקזיסטירען, מחמת די עלטערע חברים האָבען גיעגעדינט זייער סטודיום און צוריק געפאָרען אין זייערע אַלטע היימען, און נײַע סטודענטען קומען איצט זעהר וועניג און אַ גאַנצע רײַה אַנדערע וויכטיגע מניעות, נישט קוקענדיג דערויף, איז דעם עקזעקוטיוו דאָך געלונגען צו פירען אַ פּאָזיטיוו אַרבייט אויף פערשידענע געביטען אויפן עקאָנאָמישען געביט, איז צו פערצייכענען אַ בעדײַטענדיגען ערפאָלג. דער עקזעקוטיוו האָט זיך בעמיהט צו קומען אין בעריהרונג מיט די יידישע הילפסאָרגאַניזאַציעס און יחידים וועלכע האָבען אויסגעוויזען שטאַרקען אינטערעס צו העלפען דעם פערבאַנד אין זײַן שווערער אַרבעט אויף דעם געביט. אין לעצטען יאָהר האָט דער „דזשוינט" אונטערשטיצט מיט קנאַפּע 24 טויזענד גולדמאַרקס דאָס איז געשען אַ דאַנק די פיסעמאַטישע אַרבעט פון דער עקזעקוטיוו. אויך אַ גאַנצע רײַה אַנדערע יידישע אָרגאַניזאַציעס, ווי „יקא" פעדעראַציע פון די איראַינער יודען אין לאָנדאָן, דער דײַטשער הילפספעראַיין און פערשידענע יידישע קהלות און לאָזשען. אַדאַנק דעם, איז דעם פערבאַנד געלונגען אויפצורעגען אַ בודזשעט פון 62 טויזענד מאַרק.

אויפן קולטורעלען געביט, איז דער ערמאָלג געווען אַ שוואַכערער האָט איז צום גרעסטען טייל די שולד פון די סטודענטען גופא.

אַ גרויסע צאָהל סטודענטען, בעטראַכטען דעם פערבאַנד פאַר אַ רײַן אויסשליס־ליכער מאַטעריעלער הילפס־אָרגאַניזאַציע וואָס האָט גאָר צו זאָרגען פאַר נשמות'־דיגע ענינים... בעזאָרגען די סטודענטען מיטגלידער מיט שכר־לימוד אַ הלוואה וכדומה. קולטור, בפרט יידישע אַדער ווער שטיצט גאָר האָבראַיִשע — דאָס אינטערעסירט זיי זעהר וועניג.

אמת, אַז דער עקזעקוטיוו, איז נישט איינגעגאַנגען שולדיג אין דעם פרט ס'איז לײַדער אַ שרויריגער מאַקל: דער יידישער סטודענט, האָט דעגראַדירט לגבי זײַנע חברים די אַלטע יידישע סטודענטענשאַפט, דער חײַנשיגער סטודענט, איז געוואָרען יורד, פערלוירען דעם אַמאָליגען גלאַנץ, דעם גרעסטען התלהבות דעם אונגעהויערן אידעאַליזם, און גייסטיגער עשירות פון אַ מאָל.

דער יידישער סטודענט אין דײַטשלאַנד שפּילט נישט מעהר די ראָליע, ווי יענע קלענע סטודענטען־קאָלאָניע אין בערלין בראַסלוי, הײַדעלבערג, פון פאַר 20 יאָהר צוריק. אַ דאַנק דעם „נומערוס קלויזוס" און כוליגאַנישער אַנטיסעמיטיזם וואָס הערשט אין רומעניען, אונגאַרן און אַנדערע אַסט־אײַראָפּעאישע לענדער, קומען אין דײַטשלאַנד אַ גרויסע צאָהל יידישע סטודענטען. וועלכע זענען פולשטענדיג אַסימילירט, נישט האָבענדיג דעם קלענסטען אינטערעס פאַר וועלכע ס'איז יידיש־קולטורעלע אַרבייט. זיי טרעפען זיך דאָ ערשט צום ערשטען מאָל, מיט חברים וואָס רעדען יידיש־לעזען אַ יידיש בוך, בכלל מיט מענשען וואָס לעבען אין דעקען יידיש.

דער הײַנטיגער יידישער סטודענט, שעהט נישט מעהר אין דער שפּיץ פון געזעלשאַפטליכער אַרבעט, ער לעבט זיך אין זײַנע די אַפּות, מיט זײַנע ענגע, בעגרעניצטע, פריוואַטע ענינים, איהם אינטערעסירט וועניג וואָס, דאָס אַרויסגעלעגט מיט קנאַפּע 24 טויזענד גולדמאַרקס דאָס איז געשען אַ דאַנק די פיסעמאַטישע אַרבעט פון דער עקזעקוטיוו. אויך אַ גאַנצע רײַה אַנדערע יידישע אָרגאַניזאַציעס, ווי „יקא" פעדעראַציע פון די איראַינער יודען אין לאָנדאָן, דער דײַטשער הילפספעראַיין און פערשידענע יידישע קהלות און לאָזשען. אַדאַנק דעם, איז דעם פערבאַנד געלונגען אויפצורעגען אַ בודזשעט פון 62 טויזענד מאַרק.

אויפן קולטורעלען געביט, איז דער ערמאָלג געווען אַ שוואַכערער וואָס איז

יוד־דישע נייעס

יוליוס ראָזענוואַלד גיט 25000 דאָלאַר פאַר מעדיצין.

ניו־יאָרק. (י.ט.א.) דער בעקאַנטער יידישער פילאַנטראָפּ פון שיקאַגאָ ה' יוליוס ראָזענוואַלד האָט מגדב געווען 25 טויזענד דאָלאַר פאַר'ן מעדיצינישען מאַקולטעט פון האָשינגטאָנער אוניווערסיטעט.

אויליענבערג אין ארץ־ישראל.

בערלין. (י.ט.א.) פון חיפה מעלדט מען מיט, אַז דאָרט איז אָנגעקומען דער בעקאַנטער דענישער דיכטער הערבערט אויליענבערג. דער דײַטשער דיכטער האָט אויפגענומען דער מאַהלער הערמאַן שערוק און דער מיטגליד פון וצד־הלאומי ס. אוסישקין.

די נדבה פון עסטרייכישען בונדעס־קאַנצלער זייפעל לטובת דער „מענסא אַקאַדעמיקאַ יודאיקאַ".

ווין. (י. ט. א.) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן רעפּרעזענטאַציאָנס־בעל פון דער יידישער סטודענטענשאַפט אין עסטרײַך לטובל דער „מענסא אַקאַדעמיקאַ יודאַיקאַ", האָבען מחהרערע קריסטליכע פערזענלעכקייטען צוגעשיקט נדבות פאַר דער יידישער מענסא. צווישען די מנדבים נעמען זיך אויך דער/ עסטרײַכישער בונדעס־קאַנצלער ד"ר זייפעל און דער און דער רעקטאָר פון דער וויענער אוניווערסיטעט פּראָפ. פּאָליק.

דער פּרעמיער־מיניסטער פון איראַק בעזוכט יידישע שולען.

בגדאד. (יסא) דער פּרעמיער־מיניסטער פון איראַק דזשאַפאַר פּאַשאַ אַסקאַרי האָט די טעג בעזוכט די שולען פון דער יידישער קהלה און באַגדאַד. דער פּרעמיער־מיניסטער האָט בײַגעוואוינט די לעקציעס און האָט אויסגעדרוקט זײַן צופרידענהײַט מיט די ערפאָלגען פון די שולען און דער אַרבעט פון דער אַלגעמיינער שפּראַך. פאַר דער מלחמה און דער אוצמינער פּרעמיער־מיניסטער געווען אַ לעהרער פון דער מערמישער שפּראַך און די באַגדאַדער שילען פון „אַליאַנס אינטראַעלים".

משעכישע אוניווערזיטעטען אויך אַנטיסעמיטיש.

פּראַג (י"ט) אין יידישע קרײַזען קרעכצן אין מען אויסגעדרוקט נעהאַרען, אַז אויך אין אַנטעלעקטואַלען פאַסעל מעשען פון משעכישע אוניווערזיטעטען קומען פאַר ביריר אַלען פון נישט צו לאָזען יידישע הכשרה־אַנשטאַלטען־מעגער צו האַבילומ־רען אַלס „אינגען" אין פּראַפעסאָרען. אויב דער דאָזיגער אַנטיסעמיטיזם פון אַ בעדײַטענדיגע מאַכט אין אַזאַ מערנזיס, איז נאַטירלעך נאָך אַ בעדײַטענדיגער מעשה. „וויסענשאַפטליך אויסגעהאַלטען", „וויסענשאַפטליך נישט".

דער הייליגער שטולעל אין ווילנע.

ווילנע. (י.ט.א.) אין ווילנע איז אָנגעקומען אַ הייליגער שטולעל, אַ מיראַקל־מאַכער, אַ נאָמען פון אַ ווונדער־מאַכער. אַלע דאָרטיגע אַרבעטער־מאַסען, אַלע אַרבעטער־אָרגאַניזאַציעס, אַלע אַרבעטער־פּאַרטיען, אַלע אַרבעטער־אינטעלעקטואַלען, אַלע אַרבעטער־יוגנט־אָרגאַניזאַציעס, אַלע אַרבעטער־ווייבער־אָרגאַניזאַציעס, אַלע אַרבעטער־אַנטלאָפען

אויספיהרליכער בעריכט פון יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס.

וואהל פון דער לייטונג.

וואַרשינגטאָן (יט"א) פון דער עצטער סעסיע פון אמעריקאנער־יודישן קאנגרעס ווערט נאך מיטגעטיילט, האט בעת דער קאנגרעס האט בעהאנדעלט די לאגע פון די יודן און מזרח־אייראפא, האט אַ גרויסע רעדע געהאלטן דער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע צו שטצן די רעכט פון די רעליגיעזע מינדערהייטן אין פולן. ד"ר בראון האט אויסגעגעבן זיין מיט דער לאגע פון די יודן אין פערשידענע אייראפעאישע לענדער. דער בעריכט פון דער קאמיסיע וועט פערענדיגט ווערן אין אויגוסט לעצטן. אין אַ גרויסע רעדע געהאלטן דער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע, האט ד"ר בראון האט אויסגעשטראכלט, דאס די פראגע אין נישט קיין ספעציעל יודישע נאר אַ אלגעמיין מענשלעכע. פאר אונס, אלס פרייס אין פרייהייט, וואס די פעדעראל־רעגירונג שטעלט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע צו שטצן די רעכט פון די רעליגיעזע מינדערהייטן אין אייראפא, האט אַ גרויסע רעדע געהאלטן דער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע, דער אינהאלט פון דער רעדע איז געווען אין אייראפעאישע אינטערעסן אין דער לאגע פון די יודן אין אייראפעאישע לענדער. ד"ר בראון האט אויסגעגעבן אַ גרויסע רעדע אויף דער אמעריקאנער קאמיסיע, אין וועלכע ער האט אויסגעגעבן אַ אנטלעכע אויסגעגעבן אין דער לאגע פון די יודן אין אייראפעאישע לענדער. ד"ר בראון האט אויסגעגעבן אַ אנטלעכע אויסגעגעבן אין דער לאגע פון די יודן אין אייראפעאישע לענדער. דער בעריכט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע וועט פערענדיגט ווערן אין אויגוסט לעצטן. אין אַ גרויסע רעדע געהאלטן דער פרעזידענט פון דער אמעריקאנער קאמיסיע, האט

לאָדזער כראָניק.

לעבענס-מיטעל אין דער ערשטער העלפט מערץ בילינער געוואָרען.

(ע) אין דער ערשטער העלפט פון מערץ האט זיך אין לאָדז געלאָזט בעמערקען א געוויסע ירידה פון די פרייזן פון לעבענס-מיטעל-פּראָדוקטען.

יודישע זעלנער ווערן בעפרייט אויף פורים.

(נ) אונ'ם נאָמען פון לאָדזער ראַבינאַט האט הרב יוסף פינגער זיך געווענדט צו דער מיליטער-מאַכט מיט דער בקשה צו בעפרייען פורים די יודישע זעלנער פון די מיליטערישע פינאַנצן.

אין רעזולטאַט פון דער אינטערווענץ וועלען די יודישע זעלנער דאָנערשטאָג בעפרייט ווערען פון 6 ביז 10 אויערן, בדי צו קאָנען געהן השרען די מגילה; פרייטאָג וועלען זיי בעפרייט ווערען פון די קאַשאַרען פון 8 ביז 12 פיינטאָג.

ווא נשען מאָר מאַרשאַל פילסודסקי צו זיין געבורטס-טאָג.

דער קאָמיטעט צו פייערן דעם געבורטס-טאָג פון מאַרשאַל פילסודסקי שיילט מיט, אז דער לאָדזער וואָיעוואָדאַ אַשמט אין וואוגשען פאַר מאַרשאַל פילסודסקי אין דער געבוירע פון דער וואָיעוואָדזטוואָ שבת, דעם 19. מערץ צוזאַמען 12 און 3 נאָכמיטאָג.

נתן ביסטריצקי'ס בעזוך אין לאָדז.

דריי רעפעראַטען. — מאַנפערענצען און אויפנאַהמען. — די אַקציע צווישען דער יודישער יוגענד.

(נ) זונטאָג 7 אויערן אין אין אַקאַ־דעמישען פאַראין „ירדניח" פאַרנעקומען אַ פערזאַמלונג לכבוד דעם בעקאַנטן העברעאישען שריפטשטעלער נתן ביסטריצקי. צו דער פערזאַמלונג און נעקומען אַ גרויסע צאָהל יודישע אַקאַדעמיקער און שילער פון די חונגע יודישע און נישט-יודישע מיטעל-שולען.

סמוך. שמעון ראַפּאָפּורט האט געעפנט דעם קבלת-פּנים-אָוונט מיט אַ קורצער העברעאישער רעדע, און וועלכער ער האט בעגריסט דעם גאַסט און גלטצייטיג אנגעוויזען אויף די גרויסע אויפגאַבען, וואָס שטעהען פאַר דער יודישער-נאַציאָנאַלער יוגענד.

אַ גלענצענדע רעדע (און פּוילישע) האַלט דאַן ד"ר אריה טאַרטאַקאָווער, וועלכער וויזט אָן, אַז אויב די יוגענד זאָל זיך נישט וועקען צו אַ אינטענסיווער אַרבייט לטובת דעם לאַנד, שטעהט פאַר אַ געפאַהר פאַר'ן נאַציאָנאַלען יודישען געדאַנק הן אין ארץ-ישראל, הן אין גלות.

אין אַ קערנגנען, אַפּטמוגען העברעאיש האַלט דאַן אַ לאַנגע רעדע דער גאַסט ה' נתן ביסטריצקי. ער וויזעלט פאַנאַנדער אַ פרעכטיגע קאַנווע פון סמיל און וואָרט-קונסט. דער רעדנער שטרעלט אונטער, אַז דאָס ערציהונגס-פּראָבלעם דאַרף בײַ די יודען פערגעקומען דעם אויפבאַנאַן, דען אין אַ גיט און געזונד ערציעונגס יונגען דור לויגען די וואָרצעלען פון דער נאַציאָנאַלער יודישער הייט. דאָס לעבעדיגע ארץ-ישראל דאַרף שאַפען אַ רעשערוואָיר פון כחות, וואָס זאָל געבען מעגליכקייטען אויסצוהאַלטען אַלע קרזיזען, אויף וועלכע עס אין אויסגע־שטעלט אַ יונג זיך אויפבויענדיג לאַנד. דער עיקר דאַרף געלעגט ווערען אַ סך אַלט אויף אַ נעזונדער, סוסטעמאַטישער ערציהונג, וואָס זאָל אינגוואָרצלען אין דער א"י-ערד אַ נטעם געזונדען יודישען עלעמענט. וואָס זאָל זיין דויערהאַפט און צוגעבונדען צו די פערשידענישען. ה' ביסטריצקי בעטאָנט נאָך, אַז די יודישע יוגענד פון ארץ-ישראל האט אַ סך גע־לייסטעט און געבראַכט אַ סך קרבנות פאַר'ן לאַנד. אַלע מסשות'דיגע ווערטען, וואָס זענען געשאַפען געוואָרען אין א"י, זענען די פרוכט פון דער יודישער יוגענד, דערהויפּט פון דער אַקאַדעמישער יוגענד. די יודישע יוגענד אין גלות מאַנישט בלטען חונטערשטעלונג אין דעם פרט.

מיט אוואַציעס פאַר'ן גאַסט און מיט'ן געזאַנג פון ציוניסטישע לידער איז דער אָוונט גלעלאָסען געוואָרען.

* * *

(נ) זונטאָג האַלב 9 אויערד אין אין לאַקאַל אויף שענקעוויטש גאַס 28 פאַר־נעקומען לכבוד נתן ביסטריצקי אַ בשות־פית'דיגער קבלת-פּנים פון „השומר הצעיר" און די שיליער-אָרגאַניזאַציע „גורדוניה". די פערזאַמלונג האט צוגע־צוגען אַ גרויסען עולם, וואָס האט נישט געקאָנט אַרין אונ'ם פערזאַמלונגס-זאַל. בײַ אַ יום-טוב'דיגער, באמת יוגענדלי־כער שטימונג האט געעפנט דעם אָוונד ה' חנוך ווינלאַנד, וועלכער האט בע־גריסט (און העברעאיש) דעם חשובען גאַסט, וועמען ער האט געגעבען אַ וואָרט צו אַ לעבעדיגען גרוס פון דער ארץ־ישראל-יוגענד.

ה' ביסטריצקי האַלט דאַן אַ לענגערען שטעלט אַ יונג זיך אויפבויענדיג לאַנד. דער עיקר דאַרף געלעגט ווערען אַ סך אַלט אויף אַ נעזונדער, סוסטעמאַטישער ערציהונג, וואָס זאָל אינגוואָרצלען אין דער א"י-ערד אַ נטעם געזונדען יודישען עלעמענט. וואָס זאָל זיין דויערהאַפט און צוגעבונדען צו די פערשידענישען. ה' ביסטריצקי בעטאָנט נאָך, אַז די יודישע יוגענד פון ארץ-ישראל האט אַ סך גע־לייסטעט און געבראַכט אַ סך קרבנות פאַר'ן לאַנד. אַלע מסשות'דיגע ווערטען, וואָס זענען געשאַפען געוואָרען אין א"י, זענען די פרוכט פון דער יודישער יו־גענד, דערהויפּט פון דער אַקאַדעמישער יוגענד. די יודישע יוגענד אין גלות מאַנישט בלטען חונטערשטעלונג אין דעם פרט.

מיט אוואַציעס פאַר'ן גאַסט און מיט'ן געזאַנג פון ציוניסטישע לידער איז דער אָוונד גלעלאָסען געוואָרען.

* * *

(נ) זונטאָג האַלב 9 אויערד אין אין לאַקאַל אויף שענקעוויטש גאַס 28 פאַר־נעקומען לכבוד נתן ביסטריצקי אַ בשות־פית'דיגער קבלת-פּנים פון „השומר הצעיר" און די שיליער-אָרגאַניזאַציע „גורדוניה". די פערזאַמלונג האט צוגע־צוגען אַ גרויסען עולם, וואָס האט נישט געקאָנט אַרין אונ'ם פערזאַמלונגס-זאַל.

Lodzer Tageblat № 64 לאדזער טאגעבלאט

פאר פאליסען פון אמעריקאנער פערזי־כערונגס־געזעלשאפטען,

קאן מען פאדערן זייער פולען ווערט.

דעציזיע פון העכסטען טריבונאל אין אמעריקא.

ארו. ווינצווער האט אונז צוגעשיקט א אויספירליכן קאמוניקאט וועגן דעם, וואס יט"א האט שוין מעלערגרעניש מומעטווילם, אז ס'אין אומערנומען געוואָרען א אמציע פרי ארויסצוגעבן פון די אמעריקאנער פערזיכערונגס געזעלשאפטען די סומען, וואס עס קומט רוסישע בורגער, נאך פון פאר דער מלחמה פאר זייערע פאליסען, און די רוסישע פיליעס פון די דאזיגע פערזיכערונגס־געזעלשאפטען.

ארו. ווינצווער האט פערלייהרט א בראצעס אין נאמען פון די פאליסען־בעזיצער און דאס גערילט אין דער עכסטער אינסטאנץ אין ווערפט אב די טענה פון די געזעלשאפטען, אז זייער פערמעגען איז אין רוסלאנד קאנפיסקירט געווארען.

איצט האט דאס גערילט אין דער צווייטער אינסטאנץ ארויסגעטראגען א אורטייל אז דער דאזיגער געזעץ שטעהט אין סתירה צו דער אמעריקאנער קאנסטיטוציע און קען דערויבער נישט ארייגן אין קראפט.

דאס אפעלאציע־גערילט האט דערי־בער בעשטעטיגט דעם אורטייל פון דער ערשטער אינסטאנץ און ווערפט אב די טענה פון די געזעלשאפטען, אז זייער פערמעגען איז אין רוסלאנד קאנפיס־קירט געווארען.

איצט האבען די געזעלשאפטען אנגעגעבען א אפעלאציע אין העכסטן טריבונאל און האבען אנגעשוירט ארויף בע דיטעגרעץ ארזוואגאטען, צווישען וועלכע עס געפינען זיך דער געזעלשאפט אויסערן־מינוסטער הוגעס און דער געזעץ־זעגער ווינץ־פרעזידענט פון די פעראיני־גטע שטאטען דיוויס, וועלכע האבען דערלאוים פערטורבירט דאס געזעץ פון סעגאט.

דעם 28. מערץ האט דער העכסטער טריבונאל ארויסגעטראגען א אנטלמי־גען פסק־דין לטובת די פאליסען־בעזי־צער. לויט דעם דאזיגען פסק־דין קאן דאס געזעץ פון סעגאט נוט האבען קיין ממשות, ווייל עס שטעהט אין סתירה צו דער לאנסטיטוציע.

די פאליסען־בעזיצער, צווישען וועלכע עס געפינען זיך א חיבש ביסעל אחינו בני ישראל, געווענען רוסישע בורגער, קומען זיך איצט ווענדען דירכ'ן אמעריקאנישען גערילט צו די געזעלשאפטען אומצוקעהרען זיי דעם ווערט פון די פאליסען.

די לעצטע נומערן
„דער פערבאנד"
יודישער מאנאט־זשורנאל
פון ניו־יארק.
דער ארגאן פונ'ם „פערבאנד פון די פוילישע יודן אין אמעריקא"
איז ערשט אנגעקומען.
צו בעקומען אין אדמיניסטראציע „לאדזער טאגעבלאט".

„מכירת יוסף"

אנ'אריגינעל פורים־שפיל.

קומענדיגען שבת נאכמיטאג וועט דאס טעאטער־פובליקום האבען די געלעגענ־הייט זיך צו בעקענען מיט דעם אריגי־נעלען און אויסערגעוועהנליכען שעהנעם פורים־שפיל „מכירת יוסף" פון ד"ר מאקס ווייגרייך, וואס וועט אויסגעפיהרט ווע־רען אין „פילהארמאניע" דורך די אבי־טוריענטען פון דער באראכאוו־שולע.

דאס דאזיגע פורים־שפיל איז זעהר רייך אין שעהנע כאראקטעריסטישע מע־מענטען און איז אדורכגעפלאכטען מיט מראכטפולע מאלקע־ניגונים.

ס'איז צו האפען, אז דאס היגע טע־אטער־פובליקום וועט נישט אדורכלאזען אזא געלעגענהייט און וועט צאהלרייך בעזוכען די פארשטעלונג.

8־טונג!
דאס
„לאדזער טאגעבלאט"
בעקומט מען טעגליך 6 א זייגער פריה
אין אלע באהן־קיאסקען פון
„רוך"
(„Ruch")

די רעזאלוציע פון יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס

וועגען די יודען־צערפאלגונגען אין רומעניע.

וואשינגטאן. (י.ט.א.) דער יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס האט אינשטימ־מונגענומען א לענגערע רעזאלוציע וועגען די פערפאלגונגען אויף יודען אין רו־מעניען „די געזעטצלעכע ידיעות פון רומעניען בעהויפטען דאס אין דעם לאנד הערשט א עראר־שטימונג לגבי יודען. עס ווערט געפיהרט א שענדליכע יודען־פייندליכע פראפאגאנדע. די פער־פאליכונגען, וואס די רעגירונג האט אויף זיך גענומען ווערען נישט דערהאלטען די רעגירונג שאלערירט די יודען־הצעצ און בעשטראפט נישט די שולדיגע. דער יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס דריקט אויס זיין פשעריכען פראטעסט געגען דער רומענישער רעגירונג וואס בעשיצט נישט ווי געהעריג דאס לעבען, אייגענטום און כבוד פון די יודישע בירגער און ער־פילט נישט אויס די פערפליכטונגען, וועל־כע זי האט אויף זיך גענומען אין די שלום־פראקטאטען. דער אמעריקאניש־יודישער קאנגרעס אפעלירט צו אלע ציוויליזירטע מעלקער פון דער וועלט זיי זאלען אויסדריקען זייער פרעטעסט געגען דער פערלעצונג פון עלעמענטאר־סטע פרינציפען פון פרייהייט און גע־רעכטיגקייט. דער קאנגרעס בעפולמעכ־טיגט זיין לעטונג אנצונעמען אלע נוי־טיגע שריט כדי צו טערווירקליכען די אנגענומענע בעשלוסען.

דער פרעזידענט פון פערבאנד פון רומענישע יודען אין די פעראייניגטע שטאטען ה' וואלפסאן האט מעטווירט די רעזאלוציע און אונטערגעשטראכען, אז זיין ארגאנזאציע בעקעפט נישט רומעניען און נישט דאס רומענישע פאלק ער שטעלט פעסט, אז נאר א דאנק דעם שכל אין איגשעליגענץ. פון רומענישען פאלק האט די אנטיסעמיטישע אגיטאציע וואס פערפלייצט דאס גאנצע לאנד נאך נישט אלעמען פערסמט. אין פיעד יאהר ווערט געפיהרט אין רומעניען די פער־ברעכערישע אגיטאציע. עס מוזען עגד־ליך אנגענומען ווערען ענערגישע שריט כדי צו מאכען א סוף מיט דער יודען־הצעצ אין רומעניען.

דער פרעזידענט קולידוש האט אויס־גענומען א דעלעגאציע פון אמעריקא־ניש־יודישען קאנגרעס. די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם פרעזידענט ווענען די פערפאלגונגען אויף יודען אין רו־מעניען „די געזעטצלעכע ידיעות פון רומעניען בעהויפטען דאס אין דעם לאנד הערשט א עראר־שטימונג לגבי יודען. עס ווערט געפיהרט א שענדליכע יודען־פייندליכע פראפאגאנדע. די פער־פאליכונגען, וואס די רעגירונג האט אויף זיך גענומען ווערען נישט דערהאלטען די רעגירונג שאלערירט די יודען־הצעצ און בעשטראפט נישט די שולדיגע. דער יודיש־אמעריקאנער קאנגרעס דריקט אויס זיין פשעריכען פראטעסט געגען דער רומענישער רעגירונג וואס בעשיצט נישט ווי געהעריג דאס לעבען, אייגענטום און כבוד פון די יודישע בירגער און ער־פילט נישט אויס די פערפליכטונגען, וועל־כע זי האט אויף זיך גענומען אין די שלום־פראקטאטען. דער אמעריקאניש־יודישער קאנגרעס אפעלירט צו אלע ציוויליזירטע מעלקער פון דער וועלט זיי זאלען אויסדריקען זייער פרעטעסט געגען דער פערלעצונג פון עלעמענטאר־סטע פרינציפען פון פרייהייט און גע־רעכטיגקייט. דער קאנגרעס בעפולמעכ־טיגט זיין לעטונג אנצונעמען אלע נוי־טיגע שריט כדי צו טערווירקליכען די אנגענומענע בעשלוסען.

דער פרעזידענט פון פערבאנד פון רומענישע יודען אין די פעראייניגטע שטאטען ה' וואלפסאן האט מעטווירט די רעזאלוציע און אונטערגעשטראכען, אז זיין ארגאנזאציע בעקעפט נישט רומעניען און נישט דאס רומענישע פאלק ער שטעלט פעסט, אז נאר א דאנק דעם שכל אין איגשעליגענץ. פון רומענישען פאלק האט די אנטיסעמיטישע אגיטאציע וואס פערפלייצט דאס גאנצע לאנד נאך נישט אלעמען פערסמט. אין פיעד יאהר ווערט געפיהרט אין רומעניען די פער־ברעכערישע אגיטאציע. עס מוזען עגד־ליך אנגענומען ווערען ענערגישע שריט כדי צו מאכען א סוף מיט דער יודען־הצעצ אין רומעניען.

דער פרעזידענט קולידוש האט אויס־גענומען א דעלעגאציע פון אמעריקא־ניש־יודישען קאנגרעס. די דעלעגאציע האט איבערגעגעבען דעם פרעזידענט ווענען די פערפאלגונגען אויף יודען אין רו־מעניען און נישט דאס רומענישע פאלק ער שטעלט פעסט, אז נאר א דאנק דעם שכל אין איגשעליגענץ. פון רומענישען פאלק האט די אנטיסעמיטישע אגיטאציע וואס פערפלייצט דאס גאנצע לאנד נאך נישט אלעמען פערסמט. אין פיעד יאהר ווערט געפיהרט אין רומעניען די פער־ברעכערישע אגיטאציע. עס מוזען עגד־ליך אנגענומען ווערען ענערגישע שריט כדי צו מאכען א סוף מיט דער יודען־הצעצ אין רומעניען.

געשטארבען א יודישער ריכטער פון פראנץ יאזעף'ס ארדען.

ווין. (י.ט.א.) די טעג איז דא גע־שטארבען אין טיפער אלטער אייגער פון די עלטסטע און בעוואוסטע וויינער אדוואקאטען און פאליטיקער ד"ר יוסף מילער, וועלכער איז געווען א פערדינס־טער כל־טוער אין פילע הומאניטארע און וויסענשאפטליכע פעראיינען. צוליב זיין עפענטליכער טעטיגקייט איז געווען ריכטער פון פראנץ יאזעף'ס ארדען און עהרען־מיטגליד פון פילע אינסטיטוציעס. ד"ר יוסף מילער איז דער פאטער פון בעקאנטען דראמאטורג ד"ר האנס מילער, וועלכער האט ערשט לעצטענס זיך ער־קלערט אלס א נאציאנאל־בעוואוסטער יוד. די גאנצע פאמיליע איז אבער פולקאם אסימילירט.

די יודען אין האוואנא

פראטעסטירען געגען די אנטי־יודישע עסצעסען אין רומעניען.

האוואנא. (י.ט.א.) דא איז פארגע־קומען א גרויסער פראטעסט־מיטינג גע־גען די יודען־פערפאלגונגען אין רומע־ניען. אין מיטינג האט זיך בעטייליגט העכער 1000 פערזען. א פראטעסט־רעזא־לוציע איז איבערגעשיקט געווארען צו דער רעגירונג פון קובא, צו דער רומע־נישער רעגירונג און צום יודיש־אמערי־קאנישען קאמיטעט.

פעלקער־בונד־ראט און די פראגע פון די שטאטס־לאזע.

גענף. (י.ט.א.) דער ראט פון פעל־דער־בונד, האט אויף זיינע לעצטע זי־צונגען אויסגעהערט די פארשלאגען פון קער פערקעהר־ און פרענזיס־קאמיסיע וועגען פעסער פאר שטאטס־לאזע און האט בעשלאסען צוריקשיקען די פער־שלאגען צו א ווייטערע בעהאנדלונג. די פאשלאגען וועלען אנגעגליטיג בעשלא־סען ווערען בעת דער גאהענסטער סעסיע פון ראט פון פעלקער־בונד, וואס וועט פארקומען אין גענף דעם 24־טען אויגוסט.

פייערונג פון 15־יעהריגען יובילעאום

פון קירזשנער־מייסטער־פעראיין אין לאדז.

מערגאנגען זונטאג, 8 אוהנט איז אין לאקאל פון פערבאנד פאלודניאא 4, פארגעקומען די ענטהילונג פון דער פעראיינס־פאהן ביי א פול געפאקטען זאל פון געסט און דעלעגאטען, עפענט די פייערליכע פערזאמלונג דער פער־איינס־פארזיצענדער מ. פשוגורסקי, ער לאדענט איין אין פרעזידיום די גאנצע פערוואלטונג און אויך די פארשטעהער פון האנדווערקער־פערבאנד, ווי אויך לאודניק יעל, דאזיגער הארמאן, די פער־שטעהער פון דער האנדווערקער־באנק פאלודניאא 4, דירעקטער אדרינגס און ה' רידער. דאן בעגרעט דער פער־יצענדער מיט אויפשטעהען פון די ערטער אלע יודישע שריפטשטעלער און געזעלשאפטליכע שוער אינזש. יאן קירש־ראא, מיטגליד פון קירזשנער־פעראיין. דער ארקעסטער שפילט שאפענ'ס טרוי־ער־מארש, נאכדעם ווי דער ארקעסטער פיהרט אויס עטליכע מוזיק־נומערן קומט דער די עגטהילונג פון פערשיינס־פאהן. דעם כבוד ארייינצוברענגען די פאהן ווערט איבערגעגעבען ה' מלך פישלע־ווישע, די באנד ווערט אויסגעשפיעלט

די פורים־אקציע פון „קרן קימת לישראל".

די הכנות צו דער טראדיציאנעלער פורים־אקציע לטובת דעם יודישען נא־ציאנאל־פאנד זענען אין פולען גאנג. אין דער אקציע בעטייליגען זיך די ציוניס־טישע גרופירונגען און ספעציעל די ציו־נוסטישע יוגענד, ווי אויך די יודישע נאציאנאלע שולען. די זאמלונג ווערט אדורכגעפיהרט אונטער דער לאזונג „משליח מנות מעם ישראל לארץ ישראל".

עס איז צו ערוואר־טען, אז די לאר־דער יודישע בעפעלקערונג וועט אויף דאס מאל ארויסוויזען די גערהערינג פערשטענדניש פאר די אויפגאבען פון „קרן קימת לישראל" און וועט מוטהעל־פען צום ערפאלג פון דער אקציע.

זאל פילהארמאניע
נארוטאוויטש 20.
שבת, דעם 19 מערץ (פורים), 3 נאכמיטאג, קומט
פאר אַ טעאַטער־פארשטעלונג, ס'ווערט געגעבען
„מכירת יוסף"
אריגינעלע פורים־שפיל מיט מוזיק פון ד"ר ווייגרייך. אויסגעפיהרט דורך די שילער פון דער יודישער פאלקס־שול אויפ'ן נאמען פון ב. באראכאוו.
בילעטען צום פריזען פון 50 גר. ביז 2 זל. צו בעקומען אין דער קאסע פון פילהארמאניע־זאל.

שלח מנות!
גרויסער אויסוואהל פון פערש. באמבאניערען פון 2 זל. 50 גר.
„DOROTEA" צענעלניאנא 29

דעם טשעק אויף 1.000 דאלער אויפ'ן נאמען פון זלמן אייזנער, וויערשוב — ערקלער איך אלס פאלשע אונטערשריפט און איז אין ניו־יארקער נאציאנאל־באנק געשפערט.
זלמן אייזנער.

כי יסיתך אחיך, בן־אמך או בנך, או בתך או אשת חיקך או רעך נלכה
אין אנ'אנדער ביירא ארמן זאלסט די זאגו ביין נאר פ'יעטריקאווער 17 (זאכאדניא 52) ווערט לויט'ן אויסזאג געוויסענהאפט ערלעדיגט אלע־לם
בימים, סלאזולים זאבען
פיעמשעניעס אויף אלע שעט אין פולען, אפעלאציעס, אפזיציעס, אד־וואלאניעס, רעזאלוציען — וועגען אנ־צעטיעס, פעסער אין קאמיטעט.־זשאנד־ביעס אין אלע פאליטיש־בעצירקען, שות־פות־אסמען, סטאטוטען, אסמען אינטערציזיעס, אסמען דארא־וויזעס, קארנע ספראווס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.
שנעל, רעיעל און ביליג!
מיט אכטונג י. מאנעלא רעכטסקאנסולענט
פיעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

וויכטיג פאר דאמען!!!
מאכט אויך די עלעגאנטסטע דאמען־הוטע נאך דער לעטעסטער פאריזער מאדע און די עלעגאנטע הוטע איבער־ארבייטט אויך אויף ענגליך נט. געדענקט די אדרעס:
23 זאוואדזקיא 23
אין הויף, 2־טען אינגאנג, לינקס פארטער.

Dr Feliks Bornstein
Cegielniana 4
טעלעפאן 34־90.
ספעציאליסט: אקשער און פרויען־קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Dr H. Spira-Bornsteinowa
Cegielniana 4
טעלעפאן 34־90.
ספעציאליסטין: אקשער און פרויען־קראנק
נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

פאר 3 זל. עלעקטריש ליכט אין שטוב
קען יעדער בעקומען אויסצוגאנ־לען וויכטיגעליך פאר יעדען מ.
פ. לעווין,
קאנסטאנטינער 58,
פראנט־געוועלב.
בעמ. עלעקטרישע לאמפען און גאז־שאטעס מיט 25% ביליגער פון צענניק.

מעבעל!!!
דער גרעסטער אויסוואהל פון קאמפלעט־איינריכטונגען און איינצעלנע מעבעל־שטיקער צו בעקומען נאר אין לאגער פון ח'
ווינטער
41 קילינסקיעגא 41
אין פראנט־געשעפט.
בעמ.: איך קויף געגוטע מעבעל און צאהל די העכסטע פרייזען.

Chorzy na cukrzycę
otrzymują bezpłatnie dokładną broszurę
Nr. 10. Dr. Hugo Caro, Sp. z o. o. Gdańsk.

Dr. med. H. LEICHTER
מאנסטאנטינער 9, רוג זזכאדניא
טעל. 49־66.
צאהן־כירורג
פעצע. פון כירורגישע קרענקהייטען ווי שטעצ־קעס, נימענס, דרושען־פלעק, צאהן־פיפזלעק א.ו.ו.
יעמאן אן פון 1½־5 אין פון 8־9 אוי. זונטאג 1־2.

יעדער איינציגער האט זיך איבערצייגט, אז פאר
מעבעל
דיזאנעס, פעלצען, ניי־מאשינען, גארדעראבען א.ו.ו.
צאהלט די העכסטע פרייזען
א. ווייצמאן נארוטאוויטש 19 (דזיעלנא)
אין מעבעל־געוועלב (פריוט.־וואוי.) שטנקעוויטש 29
ביי מיר איז שטענדיג פארש. נענוצטע מעבעל
אין גוטען צושטאנד צו פארקויפען.

דער בעוואוסטער כאליגראף
ל. בערמאן
הייט זיך איבערגעצויגען אויף
42 נארוטאוויטשא 42
(דזיעלנא) ון. 13.
נעמט אן שילער אויף אויטלערגען שעהן און שנעל שרייבען אין 15 לעקציעס.

צוקערניע
F. Grycendler
Piotrkowska 62, Tel. 14-87
עמפעהלט אויף דעם קומענדיגען פורים די בעריהמטע און בעסטע
טארטען
ווי אויך אויסגעצייכענטע משאמשקעס, צוקערוואר און משקאלאדקעס.
מ'ווערט נעבעטען וואס פריהער צו מאכען בעשטעלונגען.

פאדערט איבעראל
נאר פאטענטירטע
פעלד־בעטען
מערזעהן מיט דער פאבריקס־מארקע
Palma-Patent
פאר ווערכע מיר גאראנטירען,
אויך שטעכס אויף לאגער אין א גרויסען אויסוואהל: נימעל־בעטען קינדער־בעטען, אמעריקאנעס, סינגער־ווענעלער, חויכע סינ־דער־בעטען לעד, שאמאטע און געבעטע מאטראצען.
ביליגסטע פרייזען • רעיעלסטע בעהאנדלונג!
לאדז, פולנאצנא 24, טעל. 31־85.

קינסטליכע־ און דעקאראטיוע בלומען, אימפלען, אבזשורען זשארדיניערען, זענען די עפעקטפולסטע און אנגענעמסטע פורים־געשאנקען צו בעקומען אין דעם ארטיסטישען אטעליער פון
F. Przechadzka, Wschodnia 55
אין הויף מארטער.
קאנקורענץ־פרייזען!

צוליב רומונג פון לאגער
גרויסער אויספערקויף
פון עלעקטרישע און גאז־לאמפען
M. Burakowski
לאמפען־מאגריק
37 פיעטריקאווער 37 טעלעפאן 21־25.
אלערארט רעפעראטירען ווי אויך אומארבייטונגען ווערען אנגענומען.

סענסאציע!
בעריהמטער סאטאגראף־קינסטלער, פיהרט אויס סאטאגראפיעס אהן קאנקורענץ!
יעדע פאטאגראפיע איז א קונסט־בילד!
ספעציאליסט פון קינדער־אויפנאהמען נעמט אן אלערליי בישטעלונגען און קומט צו די קליענטען א הייס. די אויפנאהמען ווערען אויס־געפיהרט דורך א אפאראט פון דער גייעסטער טעכניק ביי דער מיטהילף פון קינסטליכען ליכט. א חוץ דעם ווערען אויסגעפיהרט אלערליי אויפנאהמען ווי: פארטרעטען, האכצייטס, ספארטס, טעע־טער און מצבות־אויפנאהמען אויך בעשטעלונגען אויף ארויס־צופאהרען. דאס וועטער און די צייט פון טאג שטערט נישט צו די אויפנאהמען. נישט קוקענדיג אויף דער גרויסער בעקוועמליכקייט זענען די פרייזען זעהר צוגענעליך. בעשטעלונגען ווערען אנגענומען פון א זייגער 10 פריה ביז 3 נאכמ.
זאוואדזקא 39, 3־טער שטאק, אפיציעל ביי הערשאפט סאאור.
גוט און ביליג! גוט און ביליג!

אבא נאמענטס־פרייז: פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין פרענקרייך און בעל־גיען—20 פראנק, אין אנדערע לענדער 1,25 דאלער. אנאנסען־פרייז: פאר א מילימעטער־שורה פאר'ן טעקסט 16 גרושען, פרעמדע 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., גאכ'ן טעקסט 12 גר., פרעמדע: פאר אויסלענדישע אגענטען 100% טעערער. אויסער דער שטאט—מיט 50% טעערער. פון ד פון די פרייזען נישט ארויסגענעבען קיין ראבאט.

Redaktor-wydawca: D. Hamburakiab Tiesknia R. i M. Hamburakiab w Lodzu Piotrkowska 16